

**ПРЕДЛОГ ЗАКОНА
О ПОТВРЂИВАЊУ КОНВЕНЦИЈЕ О СМАЊЕЊУ
БРОЈА ЛИЦА БЕЗ ДРЖАВЉАНСТВА**

Члан 1.

Потврђује се Конвенција о смањењу броја лица без држављанства, сачињена 30. августа 1961. године у Њујорку, у оригиналу на кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

Convention on the Reduction of Statelessness

Done at New York on 30 August 1961

The Contracting States,

Acting in pursuance of resolution 896 (IX), adopted by the General Assembly of the United

Nations on 4 December 1954,

Considering it desirable to reduce statelessness by international agreement,

Have agreed as follows:

Article 1

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person born in its territory who would

otherwise be stateless. Such nationality shall be granted:

(a) at birth, by operation of law, or

(b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person

concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this

article, no such application may be rejected.

A Contracting State which provides for the grant of its nationality in accordance with subparagraph (b)

of this paragraph may also provide for the grant of its nationality by operation of law at such age and

subject to such conditions as may be prescribed by the national law.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with subparagraph (b)

of paragraph 1 of this article subject to one or more of the following conditions:

(a) that the application is lodged during a period, fixed by the Contracting State, beginning not later

than at the age of eighteen years and ending not earlier than at the age of twenty-one years, so, however,

that the person concerned shall be allowed at least one year during which he may himself make the

application without having to obtain legal authorization to do so;

(b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such

period as may be fixed by that State, not exceeding five years immediately preceding the lodging of the

application nor ten years in all;

(c) that the person concerned has neither been convicted of an offence against national security nor

has been sentenced to imprisonment for a term of five years or more on a criminal charge;

(d) that the person concerned has always been stateless.

3. Notwithstanding the provisions of paragraphs 1 (b) and 2 of this article, a child born in wedlock

in the territory of a Contracting State, whose mother has the nationality of that State, shall acquire at

birth that nationality if it otherwise would be stateless.

4. A Contracting State shall grant its nationality to a person who would otherwise be stateless and

who is unable to acquire the nationality of the Contracting State in whose territory he was born because

he had passed the age for lodging his application or has not fulfilled the required residence conditions, if

the nationality of one of his parents at the time of the person's birth was that of the Contracting State

first above mentioned. If his parents did not possess the same nationality at the time of his birth, the

question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or that of the

mother shall be determined by the national law of such Contracting State. If application for such

nationality is required, the application shall be made to the appropriate authority by or on behalf of the

applicant in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 5 of this

article, such application shall not be refused.

5. The Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions

of paragraph 4 of this article subject to one or more of the following conditions:

(a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three

years, fixed by the Contracting State;

(b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such

period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed

by that State;

(c) that the person concerned has always been stateless.

Article 2

A foundling found in the territory of a Contracting State shall, in the absence of proof to the

contrary, be considered to have been born within that territory of parents possessing the nationality of

that State.

Article 3

For the purpose of determining the obligations of Contracting States under this Convention, birth

on a ship or in an aircraft shall be deemed to have taken place in the territory of the State whose flag the

ship flies or in the territory of the State in which the aircraft is registered, as the case may be.

Article 4

1. A Contracting State shall grant its nationality to a person, not born in the territory of a

Contracting State, who would otherwise be stateless, if the nationality of one of his parents at the time of

the person's birth was that of that State. If his parents did not possess the same nationality at the time of

his birth, the question whether the nationality of the person concerned should follow that of the father or

that of the mother shall be determined by the national law of such Contracting State. Nationality granted

in accordance with the provisions of this paragraph shall be granted:

(a) at birth, by operation of law, or

(b) upon an application being lodged with the appropriate authority, by or on behalf of the person

concerned, in the manner prescribed by the national law. Subject to the provisions of paragraph 2 of this

article, no such application may be rejected.

2. A Contracting State may make the grant of its nationality in accordance with the provisions of

paragraph 1 of this article subject to one or more of the following conditions:

(a) that the application is lodged before the applicant reaches an age, being not less than twenty-three

years, fixed by the Contracting State;

(b) that the person concerned has habitually resided in the territory of the Contracting State for such

period immediately preceding the lodging of the application, not exceeding three years, as may be fixed

by that State;

(c) that the person concerned has not been convicted of an offence against national security;

(d) that the person concerned has always been stateless.

Article 5

1. If the law of a Contracting State entails loss of nationality as a consequence of any change in

the personal status of a person such as marriage, termination of marriage, legitimation, recognition or

adoption, such loss shall be conditional upon possession or acquisition of another nationality.

2. If, under the law of a Contracting State, a child born out of wedlock loses the nationality of that

State in consequence of a recognition of affiliation, he shall be given an opportunity to recover that

nationality by written application to the appropriate authority, and the conditions governing such

application shall not be more rigorous than those laid down in paragraph 2 of article 1 of this

Convention.

Article 6

If the law of a Contracting State provides for loss of its nationality by a person's spouse or

children as a consequence of that person losing or being deprived of that nationality, such loss shall be

conditional upon their possession or acquisition of another nationality.

Article 7

1. (a) If the law of a Contracting State permits renunciation of nationality, such renunciation shall

not result in loss of nationality unless the person concerned possesses or acquires another nationality.

(b) The provisions of subparagraph (a) of this paragraph shall not apply where their application

would be inconsistent with the principles stated in articles 13 and 14 of the Universal Declaration of

Human Rights approved on 10 December 1948 by the General Assembly of the United Nations.

2. A national of a Contracting State who seeks naturalization in a foreign country shall not lose his

nationality unless he acquires or has been accorded assurance of acquiring the nationality of that foreign

country.

3. Subject to the provisions of paragraphs 4 and 5 of this article, a national of a Contracting State

shall not lose his nationality, so as to become stateless, on the ground of departure, residence abroad,

failure to register or on any similar ground.

4. A naturalized person may lose his nationality on account of residence abroad for a period, not

less than seven consecutive years, specified by the law of the Contracting State concerned if he fails to

declare to the appropriate authority his intention to retain his nationality.

5. In the case of a national of a Contracting State, born outside its territory, the law of that State

may make the retention of its nationality after the expiry of one year from his attaining his majority

conditional upon residence at that time in the territory of the State or registration with the appropriate

authority.

6. Except in the circumstances mentioned in this article, a person shall not lose the nationality of a

Contracting State, if such loss would render him stateless, notwithstanding that such loss is not

expressly prohibited by any other provision of this Convention.

Article 8

1. A Contracting State shall not deprive a person of its nationality if such deprivation would

render him stateless.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a person may be deprived of the

nationality of a Contracting State:

(a) in the circumstances in which, under paragraphs 4 and 5 of article 7, it is permissible that a person

should lose his nationality;

(b) where the nationality has been obtained by misrepresentation or fraud.

3. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a Contracting State may retain the

right to deprive a person of his nationality, if at the time of signature, ratification or accession it

specifies its retention of such right on one or more of the following grounds, being grounds existing in

its national law at that time:

(a) that, inconsistently with his duty of loyalty to the Contracting State, the person

(i) has, in disregard of an express prohibition by the Contracting State rendered or continued

to render services to, or received or continued to receive emoluments from, another State,

or

(ii)

has conducted himself in a manner seriously prejudicial to the vital interests of the State;

(b) that the person has taken an oath, or made a formal declaration, of allegiance to another State, or

given definite evidence of his determination to repudiate his allegiance to the Contracting State.

4. A Contracting State shall not exercise a power of deprivation permitted by paragraphs 2 or 3 of

this article except in accordance with law, which shall provide for the person concerned the right to a

fair hearing by a court or other independent body.

Article 9

A Contracting State may not deprive any person or group of persons of their nationality on racial,

ethnic, religious or political grounds.

Article 10

1. Every treaty between Contracting States providing for the transfer of territory shall include

provisions designed to secure that no person shall become stateless as a result of the transfer. A

Contracting State shall use its best endeavours to secure that any such treaty made by it with a State

which is not a party to this Convention includes such provisions.

2. In the absence of such provisions a Contracting State to which territory is transferred or which

otherwise acquires territory shall confer its nationality on such persons as would otherwise become stateless as a result of the transfer or acquisition.

Article 11

The Contracting States shall promote the establishment within the framework of the United

Nations, as soon as may be after the deposit of the sixth instrument of ratification or accession, of a

body to which a person claiming the benefit of this Convention may apply for the examination of his

claim and for assistance in presenting it to the appropriate authority.

Article 12

1. In relation to a Contracting State which does not, in accordance with the provisions of

paragraph 1 of article 1 or of article 4 of this Convention, grant its nationality at birth by operation of

law, the provisions of paragraph 1 of article 1 or of article 4, as the case may be, shall apply to persons

born before as well as to persons born after the entry into force of this Convention.

2. The provisions of paragraph 4 of article 1 of this Convention shall apply to persons born before

as well as to persons born after its entry into force.

3. The provisions of article 2 of this Convention shall apply only to foundlings found in the

territory of a Contracting State after the entry into force of the Convention for that State.

Article 13

This Convention shall not be construed as affecting any provisions more conducive to the

reduction of statelessness which may be contained in the law of any Contracting State now or hereafter

in force, or may be contained in any other convention, treaty or agreement now or hereafter in force
between two or more Contracting States.

Article 14

Any dispute between Contracting States concerning the interpretation or application of this

Convention which cannot be settled by other means shall be submitted to the International Court of

Justice at the request of any one of the parties to the dispute.

Article 15

1. This Convention shall apply in all non-self-governing, trust, colonial and other non-

metropolitan territories for the international relations of which any Contracting State is responsible; the

Contracting State concerned shall, subject to the provisions of paragraph 2 of this article, at the time of

signature, ratification or accession, declare the non-metropolitan territory or territories to which the

Convention shall apply ipso facto as a result of such signature, ratification or accession.

2. In any case in which, for the purpose of nationality, a non-metropolitan territory is not treated

as one with the metropolitan territory, or in any case in which the previous consent of a non-

metropolitan territory is required by the constitutional laws or practices of the Contracting State or of

the non-metropolitan territory for the application of the Convention to that territory, that Contracting

State shall endeavour to secure the needed consent of the non-metropolitan territory within the period of

twelve months from the date of signature of the Convention by that Contracting State, and when such

consent has been obtained the Contracting State shall notify the Secretary-General of the United

Nations. This Convention shall apply to the territory or territories named in such notification from the

date of its receipt by the Secretary-General.

3. After the expiry of the twelve-month period mentioned in paragraph 2 of this article, the

Contracting States concerned shall inform the Secretary-General of the results of the consultations with

those non-metropolitan territories for whose international relations they are responsible and whose

consent to the application of this Convention may have been withheld.

Article 16

1. This Convention shall be open for signature at the Headquarters of the United Nations from 30

August 1961 to 31 May 1962.

2. This Convention shall be open for signature on behalf of:

(a) any State Member of the United Nations;

(b) any other State invited to attend the United Nations Conference on the Elimination or Reduction

of Future Statelessness;

(c) any State to which an invitation to sign or to accede may be addressed by the General Assembly

of the United Nations.

3. This Convention shall be ratified and the instruments of ratification shall be deposited with the

Secretary-General of the United Nations.

4. This Convention shall be open for accession by the States referred to in paragraph 2 of this

article. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-

General of the United Nations.

Article 17

1. At the time of signature, ratification or accession any State may make a reservation in respect of

articles 11, 14 or 15.

2. No other reservations to this Convention shall be admissible.

Article 18

1. This Convention shall enter into force two years after the date of the deposit of the sixth

instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the sixth instrument

of ratification or accession, it shall enter into force on the ninetieth day after the deposit by such State of

its instrument of ratification or accession or on the date on which this Convention enters into force in

accordance with the provisions of paragraph 1 of this article, whichever is the later.

Article 19

1. Any Contracting State may denounce this Convention at any time by a written notification

addressed to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall take effect for the

Contracting State concerned one year after the date of its receipt by the Secretary-General.

2. In cases where, in accordance with the provisions of article 15, this Convention has become

applicable to a non-metropolitan territory of a Contracting State, that State may at any time thereafter,

with the consent of the territory concerned, give notice to the Secretary-General of the United Nations

denouncing this Convention separately in respect of that territory. The denunciation shall take effect one

year after the date of the receipt of such notice by the Secretary-General, who shall notify all other

Contracting States of such notice and the date of receipt thereof.

Article 20

1. The Secretary-General of the United Nations shall notify all Members of the United Nations

and the non-member States referred to in article 16 of the following particulars:

(a) signatures, ratifications and accessions under article 16;

(b) reservations under article 17;

(c) the date upon which this Convention enters into force in pursuance of article 18;

(d) denunciations under article 19.

2. The Secretary-General of the United Nations shall, after the deposit of the sixth instrument of

ratification or accession at the latest, bring to the attention of the General Assembly the question of the

establishment, in accordance with article 11, of such a body as therein mentioned.

Article 21

This Convention shall be registered by the Secretary-General of the United Nations on the date of

its entry into force.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned Plenipotentiaries have signed this Convention.

DONE at New York, this thirtieth day of August, one thousand nine hundred and sixty-one, in a

single copy, of which the Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic and

which shall be deposited in the archives of the United Nations, and certified copies of which shall be

delivered by the Secretary-General of the United Nations to all Members of the United Nations and to the non-member States referred to in article 16 of this Convention.

Конвенција о смањењу броја лица без држављанства

усвојена на дан 30. августа 1961. године од стране конференције опуномоћених представника који су се састали 1959. године, а затим поново састали 1961. године у складу са Резолуцијом 896 (IX) Генералне скупштине УН

од 4. децембра 1954. године,

ступила на снагу 13. децембра 1975. године у складу са чланом 18.

Државе потписнице,

делујући у складу са Резолуцијом 896 (IX) Генералне скупштине Уједињених нација од 4. децембра 1954. године,

сматрајући пожељним да се међународним споразумом смањи број лица без држављанства,

сагласиле су се о следећем:

Члан 1.

1. Држава потписница доделиће своје држављанство лицу рођеном на њеној територији које би у супротном остало без држављанства. Такво држављанство биће додељено:

(а) приликом рођења, на основу закона, или

(б) на основу захтева поднетог надлежном органу од стране или у име лица о коме се ради, на начин прописан националним законом. У складу са одредбама параграфа 2 овог члана, ниједан такав захтев не може бити одбијен. Држава потписница која пропише додељивање свога држављанства у складу са тачком (б) овог параграфа такође може прописати доделу свога држављанства на основу закона, у старосном добу и сагласно условима прописаним националним законом.

2. Држава потписница може условити доделу свога држављанства у складу са тачком (б) параграфа 1 овог члана испуњавањем једног или више услова који следе:

(а) да захтев буде поднет током периода који одреди држава потписница, који почиње најкасније са напуњених осамнаест година живота а завршава се најраније са двадесет и једном годином живота; при томе, лицу о коме је реч треба омогућити период од барем годину дана током

кога може лично поднети захтев а да не мора добити законско овлашћење да тако поступи;

(б) да је лице о коме је реч стално боравило на територији државе потписнице током периода одређеног од стране државе потписнице, не дуже од пет година непосредно пре подношења захтева нити дуже од десет година укупно;

(ц) да лице о коме је реч није било осуђивано за кривично дело против националне безбедности и да није осуђивано на затворску казну од пет година или више за неко кривично дело;

(д) да је лице о коме је реч одувек било без држављанства.

3. Без обзира на одредбе параграфа 1 тачка (б) и параграфа 2 овог члана, дете рођено у брачној вези на територији државе потписнице чија мајка поседује држављанство те државе рођењем стиче то држављанство ако би у супротном остало без држављанства.

4. Држава потписница доделиће своје држављанство лицу које би у супротном било без држављанства, а које није у могућности да добије држављанство државе потписнице на чијој је територији рођено због тога што је истекао законски период за подношење захтева за добијање држављанства или зато што не испуњава законом прописане услове о боравку, ако је приликом рођења тог лица један од родитеља поседовао држављанство првопоменуте државе потписнице. Ако родитељи тог лица не поседују исто држављанство приликом његовог рођења, питање да ли то лице треба да добије држављанство оца или мајке биће решено на основу одредби националног закона дотичне државе потписнице. Ако је прописано да треба поднети захтев за добијање држављанства, тај захтев треба да поднесе надлежном органу лице о коме се ради или неко у његово име, на начин прописан националним законом. У складу са параграфом 5 овог члана, такав захтев не може се одбити.

5. Држава потписница може доделити своје држављанство у складу са одредбама параграфа 4 овог члана, ако буде испуњен један или више следећих услова:

(а) да захтев буде поднет пре него што подносилац захтева достигне одређено старосно доба, не више од двадесет и три године старости, одређено законом државе потписнице;

(б) да је лице о коме је реч стално боравило на територији државе потписнице током периода непосредно пре подношења захтева који одреди држава потписница, а који није дужи од три године;

(ц) да је лице о коме је реч одувек било без држављанства.

Члан 2.

За нахоче пронађено на територији државе потписнице, у одсуству доказа који говоре супротно, сматраће се да је рођено на њеној територији од родитеља који поседују држављанство те државе.

Члан 3.

У сврху утврђивања обавеза држава потписница у складу са одредбама ове Конвенције, сматраће се да се чин рођења до кога дође на броду или у авиону одиграо на територији државе под чијом заставом плови тај брод или на територији државе где је дотични авион регистрован.

Члан 4.

1. Држава потписница доделиће своје држављанство лицу које није рођено на територији те државе ако би то лице у супротном било без држављанства, под условом да је приликом рођења тог лица један од родитеља поседовао држављанство те државе. Ако родитељи тог лица не поседују исто држављанство приликом његовог рођења, питање да ли то лице треба да добије држављанство оца или мајке биће решено на основу одредби националног закона дотичне државе потписнице. У складу са одредбама овог параграфа, држављанство ће бити додељено:

(а) приликом рођења на основу закона, или

(б) на основу захтева поднетог надлежном органу од стране или у име лица о коме је реч, на начин прописан националним законом. У складу са одредбама параграфа 2 овог члана, такав захтев не може се одбити.

2. Држава потписница може доделити своје држављанство у складу са одредбама параграфа 1 овог члана ако буде испуњен један или више следећих услова:

(а) да захтев буде поднет пре него што подносилац захтева достигне одређено старосно доба, не више од двадесет и три године старости, одређено законом државе потписнице;

(б) да је лице о коме је реч стално боравило на територији државе потписнице током периода непосредно пре подношења захтева који одреди држава потписница, а који није дужи од три године;

(ц) да лице о коме је реч није осуђивано за кривично дело против националне безбедности;

(д) да је лице о коме је реч одувек било без држављанства.

Члан 5.

1. Ако према закону државе потписнице било каква промена личног статуса неке особе, на пример, ступање у брак, развод брака, проглашавање ванбрачног детета законитим, признавање очинства или усвајање, резултира губитком држављанства, такав губитак држављанства биће условљен поседовањем или стицањем држављанства неке друге државе.

2. Ако, према закону државе потписнице, ванбрачно рођено дете губи држављанство те државе због признавања сродства, том лицу биће дата прилика да поврати то држављанство на основу писменог захтева поднетог одговарајућем органу, а услови за подношење таквог захтева неће бити строжи од оних наведених у параграфу 2 члана 1. ове Конвенције.

Члан 6.

Ако закон државе потписнице условљава губитак држављанства супружника или деце лица које изгуби њено држављанство или му оно буде одузето, такав губитак држављанства биће условљен њиховим поседовањем или стицањем држављанства неке друге државе.

Члан 7.

1. (а) Ако закон државе потписнице условљава губитак држављанства или одрицање од држављанства, такво одрицање од држављанства неће резултирати губитком држављанства осим уколико лице о коме је реч не поседује или не стекне држављанство неке друге државе.

(б) Одредбе тачке (а) овог параграфа неће важити у случајевима када њихова примена не би била у складу са принципима назначеним у члановима 13. и 14. Универзалне декларације о људским правима, усвојене 10. децембра 1948. године од стране Генералне скупштине Уједињених нација.

2. Држављанин неке државе потписнице који поднесе захтев за натурализацију у некој страној земљи неће изгубити своје држављанство осим уколико не стекне или не добије гаранције о стицању држављанства те стране земље.

3. У складу са одредбама параграфа 4 и 5 овог члана, држављанин неке државе потписнице неће изгубити своје држављанство, и тиме остати без држављанства, због одласка из државе потписнице, боравка у иностранству, непријављивања боравка или неког другог сличног разлога.

4. Натурализовано лице може изгубити држављанство због боравка у иностранству током периода који није мањи од седам узастопних година,

у складу са одредбама закона државе потписнице, ако не пријави одговарајућем органу своју намеру да задржи своје држављанство.

5. У случају држављанина државе потписнице рођеног ван територије те државе, законом те државе може се условити задржавање њеног држављанства по истеку године дана од стицања пунолетства тог лица тиме да тада борави на територији те државе или да се пријави надлежном органу.

6. Изузев у случајевима поменутих у овом члану, нико не може изгубити држављанство државе потписнице ако би тиме остао без држављанства, без обзира на то што такав губитак држављанства није изричито забрањен било којом другом одредбом ове Конвенције.

Члан 8.

1. Држава потписница неће лишити неко лице свога држављанства ако би оно тиме остало без држављанства.

2. Без обзира на одредбе параграфа 1 овог члана, неко лице може бити лишено држављанства државе потписнице:

(а) у околностима у којима је, према одредбама параграфа 4 и 5 члана 7. Конвенције, допуштено да неко изгуби држављанство;

(б) у случају да је држављанство стечено давањем лажних података или преваром.

3. Без обзира на одредбе параграфа 1 овог члана, држава потписница може задржати право на то да неко лице лиши држављанства ако у време потписивања, ратификације или приступања Конвенцији назначи да задржава то право из једног или више разлога који следе, за које постоји основ у њеном националном закону у том тренутку:

(а) ако је, у супротности са обавезом лојалности према држави потписници, лице о коме је реч:

(и) занемарујући изричиту забрану дотичне државе потписнице, пружало услуге или наставило да пружа услуге, или је примало или наставило да прима доходак од друге државе, или

(ии) ако се лице о коме је реч понашало на начин који озбиљно штети виталним интересима те државе;

(б) ако је лице о коме је реч положило заклетву, или дало званичну изјаву лојалности другој држави, или дало непобитан доказ своје решености да се одрекне лојалности држави потписници.

4. Држава потписница неке користити своје право да некога лиши држављанства, које јој дају одредбе параграфа 2 и 3 овог члана, осим у сагласности са одредбама закона, којим ће се лицу о коме је реч обезбедити право на правично саслушање пред судом или неким другим овлашћеним телом.

Члан 9.

Држава потписница не може лишити ниједно лице нити групу лица држављанства на основу расне или етничке припадности, вероисповести или из политичких разлога.

Члан 10.

1. Сваки међународни споразум о преносу територија склопљен између земаља потписница садржаће одредбе којима ће се обезбедити да ниједно лице не остане без држављанства као резултат таквог преноса територија. Држава потписница уложиће све напоре да обезбеди да сваки такав споразум склопљен са државом која није потписница ове Конвенције садржи такве одредбе.

2. У одсуству таквих одредби, Држава потписница на коју се преноси нека територија или која на неки други начин стекне територију доделиће своје држављанство лицима која би у супротном остала без држављанства као резултат преноса или стицања територије.

Члан 11.

Државе потписнице промовисаће оснивање органа у оквиру Уједињених нација коме би се лице које се позива на ову Конвенцију могло обратити ради разматрања таквог захтева и ради помоћи у подношењу захтева надлежном органу, и то што је пре могуће после депоновања шестог инструмента ратификације или приступања.

Члан 12.

1. У случају државе потписнице која не додељује своје држављанство приликом рођења на основу закона, у складу са одредбама параграфа 1 члана 1. или члана 4. ове Конвенције, одредбе параграфа 1 члана 1. или члана 4., у зависности од случаја, примењиваће се на лица рођена пре и на лица рођена после ступања Конвенције на снагу.

2. Одредбе параграфа 4 члана 1. ове Конвенције примењиваће се на лица рођена пре и на лица рођена после њеног ступања на снагу.

3. Одредбе члана 2. ове Конвенције примењиваће се само на нахочад пронађену на територији државе потписнице после ступања Конвенције на снагу у тој држави.

Члан 13.

Ова Конвенција неће бити тумачена тако да утиче на било какве одредбе садржане у закону државе потписнице, које су на снази сада или могу ступити на снагу касније, а које су повољније када је реч о смањењу броја лица без држављанства; она такође неће утицати на било какве одредбе садржане у било којој другој конвенцији, међународном споразуму или уговору склопљеном између две или више држава потписница, који је на снази сада или може ступити на снагу касније.

Члан 14.

Било какав спор између држава потписница око тумачења или примене ове Конвенције који не може другачије да се реши биће прослеђен Међународном суду правде на захтев било које стране у спору.

Члан 15.

1. Ова Конвенција примењиваће се на све територије које немају самоуправу, подручја под старатељством, колоније и друге нематичне територије за чије је међународне односе одговорна било која држава потписница; држава потписница о којој је реч ће, у складу са одредбама параграфа 2 овог члана, приликом потписивања, ратификације или приступања Конвенцији објавити на коју ће се нематичну територију или територије примењивати ова Конвенција *inso facto* као резултат таквог потписивања, ратификације или приступања.

2. У било ком случају када се, у вези са држављанством, нематична територија не третира исто као матична територија, или у било ком случају када се претходна сагласност нематичне територије захтева уставним законима или праксом државе потписнице или нематичне територије да би се Конвенција примењивала на ту територију, та држава потписница уложиће напор да обезбеди неопходну сагласност нематичне територије у року од дванаест месеци од дана потписивања Конвенције од стране те државе потписнице; када та сагласност буде добијена, држава потписница ће о томе обавестити Генералног секретара Уједињених нација. Ова Конвенција примењиваће се на територију или територије наведене у таквом обавештењу од дана када Генерални секретар УН прими то обавештење.

3. По истеку периода од дванаест месеци поменутог у параграфу 2 овог члана, држава потписница о којој је реч обавестиће Генералног секретара УН о резултатима консултација са оним нематичним територијама за чије је међународне односе та држава одговорна и која је могла ускратити сагласност за примену Конвенције.

Члан 16.

1. Ова Конвенција биће доступна за потписивање у седишту Уједињених нација од 30. августа 1961. до 31. маја 1962. године.

2. Ова Конвенција биће доступна за потписивање у име:

(а) било које државе чланице Уједињених нација;

(б) било које друге државе позване да присуствује Конференцији Уједињених нација о елиминисању лишености држављанства или смањењу броја лица без држављанства у будућности;

(ц) било која држава којој позив за потписивање или приступање Конвенцији може бити упућен од стране Генералне скупштине Уједињених нација.

3. Ова Конвенција биће ратификована, а инструменти ратификације биће депоновани код Генералног секретара Уједињених нација.

4. Ова Конвенција биће доступна за приступање државама поменутим у параграфу 2 овог члана. Приступање ће се извршити депоновањем инструмента приступања код Генералног секретара Уједињених нација.

Члан 17.

1. У тренутку потписивања, ратификације или приступања Конвенцији, свака држава може изразити резерве у погледу чланова 11., 14. или 15.

2. Никакве друге резерве у погледу ове Конвенције неће бити прихватљиве.

Члан 18.

1. Ова Конвенција ступиће на снагу две године од дана депоновања шестог инструмента ратификације или приступања.

2. За сваку државу која ратификује ову Конвенцију или јој приступи после депоновања шестог инструмента ратификације или приступања, Конвенција ће ступити на снагу деведесетог дана од дана када та држава депонује свој инструмент ратификације или приступања, или на дан када ова Конвенција ступи на снагу у складу са одредбама параграфа 1 овог члана, и то на онај од ова два дана који касније пада.

Члан 19.

1. Свака држава потписница може да се одрекне ове Конвенције у било ком тренутку писменим обавештењем упућеним Генералном секретару Уједињених нација. Такво одрицање од Конвенције ступиће на снагу годину дана од дана пријема обавештења од стране Генералног секретара.

2. У случајевима када, у складу са одредбама члана 15., ова Конвенција постане применљива на неку нематичну територију државе потписнице, та држава може у било ком тренутку после тога, уз сагласност територије о којој је реч, обавестити Генералног секретара Уједињених нација да се одриче ове Конвенције сепаратно, у односу на ту територију. Такво одрицање ступиће на снагу годину дана од дана пријема таквог обавештења од стране Генералног секретара, који ће обавестити све друге државе потписнице о том обавештењу и о датуму његовог пријема.

Члан 20.

1. Генерални секретар Уједињених нација обавестиће све чланице Уједињених нација и нечланице поменуте у члану 16. ове Конвенције о следећем:

(а) потписима, ратификацијама и приступањима Конвенцији у складу са одредбама члана 16.;

(б) резервама израженим у складу са одредбама члана 17.;

(ц) датуму ступања на снагу ове Конвенције у складу са одредбама члана 18.;

(д) одрицањима од Конвенције у складу са одредбама члана 19.

2. Генерални секретар Уједињених нација ће, најкасније након депоновања шестог инструмента ратификације или приступања Конвенцији, покренути пред Генералном скупштином УН питање оснивања органа поменутог у члану 11. ове Конвенције.

Члан 21.

Ову Конвенцију регистроваће Генерални секретар Уједињених нација на дан њеног ступања на снагу.

ПОТВРЂУЈУЋИ НАПРЕД НАВЕДЕНО, долепотписани опумомоћени представници потписали су ову Конвенцију.

САЧИЊЕНО у Њујорку, дана тридесетог августа хиљаду деветсто шездесет и прве године, у једном примерку, чији су текстови на кинеском,

енглеском, француском, руском и шпанском подједнако ваљани, и који ће бити депоновани у архиви Уједињених нација, а чије ће оверене копије бити уручене од стране Генералног секретара свим чланицама Уједињених нација и нечланицама поменутим у члану 16. ове Конвенције.

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Конвенције о смањењу броја лица без држављанства, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којим је прописано да Народна скупштина потврђује међународне уговоре кад је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Потврђивањем Конвенције о смањењу броја лица без држављанства, усвојене 30. августа 1961. године која је ступила на снагу 13. децембра 1975. године, афирмисао би се хуманитарни приступ Републике Србије на међународном плану у погледу решавања проблема лица без држављанства. У децембру 2011. године биће обележено 50 година од усвајања Конвенције, и било би посебно значајно да наша земља до тада постане њена чланица. Генерални секретар Организације уједињених нација позвао је писмом председника Републике Србије да присуствује специјалној церемонији потписивања и приступања међународним инструментима чији је депозитар Генерални секретаријат Организације уједињених нација. Канцеларија високог комесара Организације уједињених нација за избеглице, већ више година надлежнима у Републици Србији сутерисала је приступање овој Конвенцији.

Одредбе Конвенције о смањењу броја лица без држављанства већ су имплементиране у одредбе Закона о држављанству Републике Србије. Применом Закона о држављанству Републике Србије, чије одредбе дају широку могућност стицања држављанства Републике Србије, не само да је искључена могућност да лице остане без држављанства, већ је осим двојног, омогућено и поседовање вишеструког држављанства. Наш Закон не познаје категорију лишавања, односно одузимања држављанства по сили закона, већ само могућност отпуста или одрицања.

III. ОЦЕНА ПОТРЕБНИХ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА

За спровођење овог закона није потребно ангажовати додатна средства из буџета Републике Србије.

IV. ПРЕДЛОГ ЗА УСВАЈАЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Сходно члану 167. Пословника Народне скупштине, предлаже се да се Закон о потврђивању Конвенције Уједињених нација о смањењу броја лица без држављанства донесе по хитном поступку у циљу извршавања међународних обавеза Републике Србије.

Ове године свечано се обележава 50 година од усвајања Конвенције о смањењу броја лица без држављанства. Имајући то у виду, планирано је да до тада Република Србија спроведе унутрашњу процедуру ради приступања наведеној Конвенцији. Приступање Конвенцији допринело би афирмисању наше државе када је у питању њен однос према универзалним људским правима, као што је право на држављанство.